Zaterdag, 13 Februari 1943. Dagblad Amigoe di Curaçao 60ste Jaargang, No. 3826.

TIJDELIJKE NOODUITGAVE WEGENS GEBREK AAN PAPIER

Russen veroveren Krasnodar.

DE OPERATIES VAN HET RODE LEGER.

Eddy Gilmore seint uit Moskou:

De beste Duitse troepen en kranigste tankeenheden werden in een overhaaste terugtocht geworpen ten Zuiden en Zuid-Oosten van Charkov door de Russische legers, die meer dan 270 kilometers in de Oekraïne doordrongen en de Zuidelijke flank van de oude hoofdstad verbraken.

Het communiqué gaf te kennen, dat de machtige strijdkrachten van Kolonel Generaal N. F. Vatutin nauwelijks rustten na de verovering van Lozovaya op 120 kilometer ten Zuiden van Charkov en op 95 kilometer ten Noord-Oosten van de grote stuwdam bij Dnjepropetrovsk. De stalen kaken van een andere Russische val sloten zich om Rostov, de Zuidelijke anker van de gehele Duitse linie. De Russen stonden reeds opgesteld aan de Zuidelijke oever van de bevroren rivier Don bij Rostov en andere colonnes kwamen steeds nader uit het Oosten en Noord-Oosten in de sector van Novocherkassk, 40 kilometer ver. De Russen zeiden, dat zij in de nacht een aantal grote steden veroverden ten Noord-Oosten van Novocherkassk. In het gebied van Rostov zelf verdreef de Rode infanterie met een krachtige steun van artillerie de Duitsers uit zwaar versterkte stellingen, terwijl talrijke blokhuizen en uitgravingen verwoest werden.

De derde grote stad, Vorosjilovgrad, is vrijwel omsingeld. Dat industriële centrum van het bedreigde Donetsbekken wordt verdedigd door formidabele Duitse strijdkrachten, waaronder talrijke tanks en duikbommenwerpers. De Russen bevonden zich op slechts 32 kilometer van Charkov, 20 kilometer van Vorosjilovgrad en aan de poorten van Rostov. Het is moeilijk te zeggen, welke Duitse basis het meeste gevaar loopt, doch volgens de mening van militairen in Moskou zullen zij waarschijnlijk in deze volgorde vallen: Vorosjilovgrad, Rostov en dan Charkov.

Vatutins leger heeft 320 kilometer voortgang gemaakt over het Noordelijk deel van het Donetsbekken van Kamensk uit en heeft de laatste 52 kilometer in minder dan een week afgelegd door de zwaarste Duitse defensie. Zijn troepen zijn in een positie om zich te begeven rond Charkov of rechtstreeks naar het Zuiden voort te snellen over een afstand van 160 kilometer naar de Zee van Azov, waardoor een nieuwe val zou worden gesloten road — naar schatting — 250.000 man in het gebied van Rostov (Moskou, (AP) 12.2).

SPECIAAL RUSSISCH COMMUNIQUÉ.

De Sovjet-luisterdienst in Londen ving het volgende op:

„Onze troepen veroverden de steden Krasnodar, Shakhty. Krasno, Armeiskaya en Vorosjilovsk. Op 12 Februari hebben de troepen onder het bevel van den held der Sovjet-Unie Majoor-Generaal Rosnov en majoor-generaal Rzhev als gevolg van een beslissende aanval de stad Krasnodar veroverd. Bij het aanhouden van hun offensief hebben de troepen onder luitenant-generaal Tsvetayev de stad Shakhty veroverd. De eersten, die de stad binnendrongen waren de troepen van majoor-generaal Knyazev en kolonel Furthsin. In Krasnodar kwamen als eersten aan de troepen van generaal-majoor Tseplayev, kolonel Ragdanovitsj en luitenant-kolonel Ivanovsky.

Gevangenen en buit werden gemaakt bij deze veroveringen. In de Oekraïne hebben de troepen onder luitenant-generaal Popo als gevolg van een grimmige aanval de stad en spoorwegknooppunt Krasno Armeiskaya bezet. Aldus heeft men de meest belangrijke spoorverbindingen van den vijand doorgesneden.

De eersten, die deze stad binnendrongen waren de troepen onder majoor-generaal Polyboyarov. In de Oekraïne hebben onze troepen ook de stad Vorosjilov veroverd".

E. C. Daniel seint uit Londen:

Krasnodar, de hoofdstad van het Kozakken-gebied ligt in het Westelijke gedeelte van de Caucasus op ongeveer 250 kilometer ten Zuid-Westen van Rostov. De val van Krasnodar liet den Duitsers slechts het bezit van een stad in het Zuiden van het bedreigde Rostov, namelijk de aan de Zwarte Zee liggende marine-basis Novorossisk. Deze laatste stad ligt slechts op 104 kilometer van het veroverde Krasnodar en is middelpunt van spoorwegen, die leiden naar Kropotkin, Krasnodar, Tikhoretsk en Timosjevsk (Londen, (AP) 12.2).

RUSSEN RUKKEN OP NAAR OREL.

De Britse radio maakte bekend, dat de Russische strijdkrachten ten Noorden van Kursk zich „een weg banen door verblindende sneeuwstormen heen in de richting van Orel, een van de grote overgebleven bastions van de Duitse winterlinie". Volgens nog onbevestigde berichten, bevinden de Russen zich thans op minder dan 48 kilometer van Orel (Londen, (AP) 12.2).

RUSSISCHE LANDING BIJ NOVOROSSISK.

Radio-Berlijn maakte bekend, dat Russsiche oorlogsschepen een poging hebben aangewend om door te breken in de haven van Novorossisk, doch werden verdreven door de Duitse kustbatterijen. Men zeide ook, dat nog meer Russische versterkingen nabij Novorossisk aan land werden gezet onder dekking van een kunstmatige mist. Een versperring werd opgeworpen door zware eenheden van de Russische Zwarte Zeevloot (Londen, (AP) 12.2).

UITGEBREIDE LUCHTAANVALLEN IN BIRMA.

Het communiqué van New Delhi maakte bekend, dat de Royal Airforce zich gisteren met vernietigende kracht wierp op de Japanners in Birma. Hierbij werden de verkeersmiddelen gebombardeerd en beschoten, alsook andere militaire objecten in het land (New Delhi, (AP) 13.2).

JAPANSE NEDERLAAG OP NIEUW GUINEA.

Een communiqué van het Geallieerde Hoofdkwartier in Australië zeide, dat de Japanse strijdkrachten een scherpe nederlaag leden na tot dicht bij het Geallieerde vliegveld te Wau op Nieuw Guinea te zijn doorgedrongen. De Japanners trekken zich nog steeds terug in de richting van Salamaua op 55 kilometer verder naar het Noorden voor de grotere Geallieerde druk. De hoofdmacht van de Japanners zou volgens de berichten van gisteren terugvallen op Mubo, 20 kilometer van Salamaua, na de verliezen in de gevechten tegen de Geallieerden.

Geallieerde patrouilles gaan nog voort den vijand op te ruimen in het gebied van de rivier Kumusi ten Zuid-Oosten van Wau, waar de Japanners in December enkele versterkingen aan land zetten in een poging het houvast bij Buna te verstevigen.

Het communiqué zeide, dat nog 135 Japanners gedood zijn in het gebied van Kumusi. 90 Anderen werden dood gevonden tengevolge van uithongering of andere oorzaken. Geallieerde vliegtuigen vielen de Japanse installaties op Nieuw Britannië gisteren aan en veroorzaakten branden op het vliegveld Rapopo bij Rabaul.

Een Japans transportschip van 6000 ton werd gebombardeerd nabij Kaap Orford. Het werd ontwricht en stilliggend achtergelaten (Geallieerd Hoofdkwartier in Australië, (AP) 13.2).

AANVALLEN OP HET EUROPESE VASTELAND.

De Royal Airforce deed in de afgelopen nacht wederom aanvallen op Hitlers arsenalen in het Westen van Duitsland en zond heden vóór het ontbijt grote formaties over het Kanaal in een der vroegste dag-offensieven van de laatste weken. De omvang van de aanval van de afgelopen nacht werd niet direct onthuld, doch de Duitse radio gaf schade toe in een centrum tengevolge van een aanval, die van „storende aard" en geringe omvang zou zijn. De aanvallers van hedenmorgen, waaronder Noordamerikaanse vliegtuigen, staken de Straat van Dover over in de richting van Calais. Het weer is helder met hier en daar enkele wolkengroepen. De eerste formatie van bommenwerpers, die door gevechtsvliegtuigen geëscorteerd werden, keerde na 45 minuten terug uit de richting van Boulogne (Londen, (AP) 13.2).

NELSON WAARSCHUWT.

Jack Bell seint uit Washington:

Donald Marr Nelson, Voorzitter van de Noordamerikaanse Oorlogs Productieraad, waarschuwde — naar bekendgemaakt werd — het Militaire Comité van de Senaat in een verhoor met gesloten deuren op 5 Februari, dat 80 milliard dollar waard aan kanonnen, vliegtuigen, tanks en schepen dit jaar niet kunnen worden gebouwd zonder dat de handel grote verliezen lijdt in niet-essentiële industrieën, hetgeen zal leiden tot verdere rantsoeneringen. Hij zeide, dat de noodzaak om nog 1.800.000 arbeiders te zenden naar munitiefabrieken een ernstige weerslag zal hebben op het thuisfront. Voorts verklaarde hij, dat het inkrimpen van de mankracht in minder essentiële industrieën en de waarschijnlijke opvoering van de strijdkrachten met 4.300.000 man zodanige invloed kunnen hebben, dat een verdere rantsoenering noodzakelijk zou kunnen worden zelfs waar materialen beschikbaar zijn.

„Wij zullen de hoeveelheid gefabriceerde klederen moeten verminderen en het zal ongetwijfeld betekenen de rantsoenering van klederen, zelfs waar de beschikbare hoeveelheid materiaal dat niet noodzakelijk maakt". Hieraan voegde hij toe: „Wij hadden dit jaar gehoopt het te kunnen doen zonder katoenen of wollen goederen te rantsoeneren".

Het huidige doel besprekende waarbij de strijdkrachten zouden worden opgevoerd tot 10.750.000 man tegen het einde van dit jaar, zeide Nelson van mening te zijn, dat het oordeel der militairen moet worden aanvaard. Bij het maken van tegenwerpingen op het classificeren van de burgerlijke productie als „niet-essentieel" zeide Nelson, dat de noden van het niet-militaire deel der bevolking niet over het hoofd moeten worden gezien.

„Deze quaestie van civiele diensten is uiterst belangrijk volgens mijn mening. Indien wij de civiele diensten te veel inperken zullen wij de oorlogsproductie belemmeren". (Washington, (AP) 12.2).

Dit nummer telt 8 bladzijden. De vraag, welke bij sommigen zou opkomen, waarom wij dit niet elke dag doen, moeten wij helaas beantwoorden met de mededeling, dat dit om technische redenen niet mogelijk is. Hier geldt het woord uit Jehudi Menuhins telegram: „Laten wij om een spoedige overwinning bidden", want als het zover is, zal zeker alles weer normaal gaan. Ons papier is trouwens — volgens de In.-Cu. — op komst.

ROMMEL GEWOND.

„The Sun" publiceerde een bericht met eigen copijrecht van het Tunische front, waarin werd gezegd dat volgens onbevestigde berichten van gewoonlijk betrouwbare bron Rommel gewond werd bij de hevige Noordamerikaanse bombardementsaanval van kort geleden op Gabès, waar hij zijn Hoofdkwartier zou hebben. Hieraan voegde men toe, dat Rommel zich in een hospitaal in Tunis bevindt. Men gaf niet te kennen in welke mate hij gewond werd (New York, (AP) 12.2).

COMMUNIQUÉ VAN DE NOORDAMERIKAANSE MARINE.

Het communiqué van de Noordamerikaanse Marine luidt als volgt:

„Stille Zuidzee: (alle data zijn Oosterlengte): Op 11 Februari viel een strijdmacht van middelzware Marauder-bommenwerpers, met een escorte van Airacobra en Lightning gevechtsvliegtuigen, gedurende de morgen de vijandelijke stellingen te Munda aan. Bomtreffers veroorzaakten branden in het doelgebied. Gedurende de avond bombardeerden Marauders met een escorte van Airacobra's de stellingen te Koombangara. Een grote brand werd veroorzaakt en een vijandelijk vliegtuig werd neergeschoten" (Washington, (AP) 12.2).

CURACAO

MORGENAVOND JEHUDI MENUHIN.

Gisteren hebben wij nog in een gedeelte van de oplage kunnen mededelen, dat het vioolconcert van Jehudi Menuhin vanavond niet kan doorgaan, omdat er iemand met het vliegtuig mede wilde, die een hogere voorrangsvergunning had dan de Heer Menuhin. De Curaçaose Kunstkring deelt ons nu evenwel mede, dat hij bericht heeft gekregen, dat de uitvoering morgenavond kan plaats hebben. **Zondagavond 20.45 uur zal de uitvoering plaats hebben in Roxy.**

DE ITALIAANSE TANKERS.

Het Britse Consulaat deelt mede: De 2 Italiaanse tankers „Taigete" en „Arcola" varen nog steeds in opdracht en onder toezicht van het Britse Ministerie van Oorlogsvervoer en worden gebruikt om enkele Italiaanse schepen, die belast zijn met het terugbrengen van Italiaanse burgers uit Abessinië naar Italië, van olie te voorzien.

Er wordt aan herinnerd, dat een dergelijke overeenkomst ook van kracht is betreffende de repatriëring van Asburgers uit Zuid-Amerika, doch in dat geval zijn de As-landen niet verplicht hun eigen schepen te gebruiken. Het langdurig verblijf van de „Taigete" en „Arcola" in deze wateren is alleen te wijten aan het dralen van de Italiaanse regering om haar schepen naar Oost Afrika te sturen voor de verdere repatriëring der Italiaanse burgers. De 2 tankers zijn verplcht hier te blijven totdat de bevestiging afkomt van de vertrekdata der schepen.

DR. AARS ONDERSCHEIDEN.

Dr. Charles G. Aars, Voorzitter van het Rode Kruis op Curaçao, ontving bericht, dat hij door de Cubaanse Regering is begiftigd met het officierskruis van het „Cruz Roja de Cuba" Dr. Aars heeft de onderscheiding nog niet ontvangen, doch dit zal eerlang officieel geschieden bij aankomst van den Vertegenwoordiger uit Cuba.

Onze hartelijke gelukwensen aan den ijverigen Voorzitter van ons Rode Kruis.

MR. BURGHARDT BEËDIGD.

Voor het Hof van Justitie werd op Donderdagmorgen alhier beëdigd Meester Oreste Burghardt in een ceremonie waarbij o.a. een toespraak werd gehouden door den waarnemend Voorzitter van het Hof van Justitie Dr. Hendrik Polvliet.

Het College van Practizijns heeft hiermede een goede uitbreiding ondergaan omdat Meester Burghardt reeds een langdurige practijk achter de rug heeft.

Sedert 1924, toen hij afgestudeerd was aan de Universiteit van Leiden, heeft Mr. Burghardt de advocatuur beoefend, 3 jaren in Den Haag en daarna in Soerabaia in het Zusterstaatsdeel Nederlands Oost Indië. Tot kort vóór de invasie van Java door de Japanners was Mr. Burghardt hoofd van het advocatenkantoor der Meesters Burghardt, De Weerd en Kroese te Soerabaia. Toevallig bracht hij een bezoek aan zijn vader in Melbourne (Australië) toen de oorlog zijn terugkeer naar Soerabaia onmogelijk maakte. Van Australië kwam de Advocaat naar Curaçao waar hij zijn tijd verdeelde tussen de kantoren van „Fatum" en van Practizijn Egon D. Baiz. Nu hij beëdigd is zal Mr. Burghardt geassocieerd blijven met zijn confrère Baiz, zodat wij thans het Advocatenkantoor krijgen van Baiz & Burghardt op De Ruyterplein 1.

„TROPENADEL".

Morgen, Zondag 14 Februari, des avonds om 20 uur zal de toneelvereniging „Inter Nos" een heropvoering geven van het zo uitstekend geslaagde toneelstuk „Tropenadel". De toegangsprijs is ƒ 1.50.

VERENIGINGSNIEUWS.

K.S.C.: Voetbal: 10.— Sithoc — Staco A; 11.— Blauw-Wit — Tropiaals B; 16.30 Vitesse — Jong Bonaire. Na afloop van deze wedstrijd uitreiking van de kampioensbeker.

Baseball: 14.— Vitesse — Jong Bonaire. Op Aruba viert de sportvereniging R.C.A. haar 9-jarig bestaan.

BURGERWACHT CURAÇAO.

Bewakingsdienst, Politiedienst en Hoekmeetdienst.

Tijdens de afwezigheid van de Burgerwachterdokter Dr. L. Mendes zal het ziekenrapport waargenomen worden door den Burgerwachterdokter Dr. A. van der Sar.

Spreekuur 16.30 — 17.30. Beethovenweg tel. 1786.

REPETITIE NEDERLANDS MANNENKOOR.

Dinsdag as. des avonds om 20 uur wordt er zangrepetitie gehouden voor de leden van het Nederlands Mannenkoor. In verband met de Lijdensmeditaties worden alle leden dringend verzocht deze repetitie bij te wonen.

ALLERLAATSTE NIEUWS

— **Moskou:** Hitlers legers in Rusland worden bedreigd met een ramp, die zelfs groter zal zijn dan die van Stalingrad, aangezien Russische colonnes snellen door het Donetsbekken naar de Zee van Azov, waardoor meer dan een half millioen assoldaten — behalve de 200.000 in de Caucasus — zullen worden afgesneden.

— **Londen:** De radio van Algiers zeide, dat Rommel gedwongen werd zijn positie in het Zuiden van Tunis te ontruimen, niettegenstaande het feit, dat deze stellingen werden beschermd door een gordijn van zware tanks.

— **Caracas:** Venezuela weigerde vergunning aan 150 Duitse mannen van de militaire leeftijd om naar Duitsland te vertrekken met de „Cabo de Hornos".

— **Londen:** De radio van Parijs zeide, dat de Franse vloot, die te Alexandrië lamgelegd was, naar alle waarschijnlijkheid door de Geallieerden in dienst zal worden gesteld.

— **Londen:** De Engelsen maakten bekend, dat de oorlog tegen de vijandelijke duikboten wordt opgevoerd met nieuwe toestellen, die gebruikt worden door de Koninklijke Luchtmacht en de Koninklijke Marine. Deze toestellen tonen de plaats aan waar een duikboot zich bevindt, hoe dik de mist ook is of hoe donker de nacht. De Luchtmacht gebruikt reeds dit „wonderoog" om duikboten op te sporen. De Marine gebruikt toestellen, waarbij de radio helpt om de objecten te vinden.

Ook wordt een nieuw soort tijdbom gebruikt, die ontploft wanneer een poging wordt gedaan om haar te verwijderen vóór de tijd, waarop zij moet afgaan. Gehele fabrieksgebieden, waar deze bommen geworpen worden, moeten worden gezuiverd van de arbeiders, aangezien zij niet kunnen worden verwijderd voordat zij ontploffen.

Roosevelt voorspelt goed nieuws voor Geallieerden, slecht nieuws voor de As.

In een radiorede, die voor het gehele land werd uitgezonden van het Witte Huis uit, waar het jaarlijkse diner plaats vond van de Vereniging van Correspondenten, sprak President Roosevelt als volgt.

„Het is bijna twee jaren geleden sedert ik het laatste diner op het Witte Huis van de Vereniging van Correspondenten meemaakte. Er is sedertdien veel water over de dam gestroomd. En verschillende mensen zijn over het water gevlogen. Twee jaren geleden — vele maanden voor Pearl Harbor — sprak ik tot U over de gedachte, die toen het meest onze geest vervulde — de vastberadenheid van Noord-Amerika om het arsenaal der democratie te worden. Bijna alle Noordamerikanen hadden toen besloten hun volle aandeel te nemen om het mensdom te helpen redden van de barbaren. Zelfs toen bevonden wij ons temidden van een historisch productiewerk — een werk, dat het Noordamerikaanse volk heeft verricht met geestdrift, vaardigheid en bovenal met succes.

Hedenavond, nu ik tot u spreek, komt een andere gedachte bij ons op de voorgrond: dat is onze vastberadenheid om deze oorlog tot het einde te vechten — tot de dag waarop de strijdkrachten der Verenigde Landen in triomf door de straten van Berlijn, Rome en Tokio zullen marcheren. In September laatstleden maakte ik een inspectiereis door dit land. Ik zag oorlogsfabrieken aan het werk. Ik zag oefenkampen van leger en marine en ik zag hun vliegvelden. Ik zag Noordamerikaanse mannen en vrouwen — werkgevers zowel werknemers — ploeteren om het productieprogram te overtreffen. Ik zag Noordamerikaanse soldaten- en matrozen-vliegers oefenen voor de gevechten, die in het verschiet lagen.

Thans ben ik teruggekeerd van een der fronten overzee waar de productie van de Noordamerikaanse fabrieken en de oefeningen van de Noordamerikaanse kampen worden toegepast in de eigenlijke strijd tegen den vijand. Ik heb onze troepen op het veld gezien. Ik inspecteerde hun schitterende uitrusting. Ik sprak, lachte en at met hen. Ik zag onze mannen — de mannen van het volk, in Trinidad, in Belem en Natal van Brazilië, in Liberia, in Gambia. In deze plaatsen hebben feitelijk geen gevechten plaats, doch er is hard, gevaarlijk en belangrijk werk te doen en er ligt een ontzaggelijke druk op de verduurzaamheid en geest onzer troepen. Zij houden zich kranig onder die druk.

Ik heb onze mannen — en sommige Noordamerikaanse vrouwen — in Noord-Afrika gezien. Daar is oorlog. Die mannen weten, dat vóór het einde van deze oorlog, velen hunner hun leven moeten geven. Maar zij weten ook, dat zij vechten om de kracht van de vijanden van hun land te vernietigen, dat zij vechten voor de vrede, die een werkelijke duurzame vrede zal zijn, en een veel betere wereld voor de toekomst.

Onze mannen op het veld zijn het grote vertrouwen, de grote hoop waardig, die wij in hen stellen. Dat is zowel voor de mannen van onze marine, zonder welke geen Noordamerikaans expeditie-leger veilig zou kunnen landen op vreemde kusten. Het is zowel voor de mannen van onze koopvaardij, die de essentiële ammunitie - voorraden vervoeren, zonder welke de Noordamerikaanse soldaten en matrozen of onze Geallieerden de strijd niet zouden kunnen voortzetten. Geen enkele Noordamerikaan kan naar deze mannen, soldaten of matrozen kijken zonder een grote emotie, een grote trots, een diep gevoelen van de verantwoordelijkheid ten opzichte van hen. Vanwege de nodige geheimhouding van mijn reis waren de mannen van onze strijdkrachten, op elke plaats waar ik een bezoek bracht, volkomen verrast. De uitdrukking van hun gezichten toonde dat zeker. Ik wenste, dat ik gelijke verrassingsbezoeken kon brengen aan de manschappen op andere operatie-velden, vlootbases, eilanden van de Stille Oceaan, Australië, het vasteland en de eilanden van Alaska, de eilanden van de Atlantische Oceaan, de twee Guyana's, de Kanaalzone, IJsland, Groot Britannië, Midden-Afrika, het Midden-Oosten, Brits Indië, Birma en China. Ik wenste, dat ik hun aangezicht tegenover aangezicht kon vertellen, dat hun Regering en volk zeer trots zijn op de grote taak, die zij verrichten in het helpen aanhalen van de klem, die langzaam maar zeker de adem perst uit onze vijanden.

De President vertelde verder van vragen, die hij gesteld heeft aan de manschappen en aan de gesprekken met hen, dat de meeste van deze berichten gruwelijk overdreven zijn, dat het volk in zijn geheel deze oorlog wil afmaken met volle hart en ziel; dat onze bevolking blijmoedig enkele schoenen, wat suiker, koffie, autorijden en anders wil afstaan voor de gemeenschappelijke zaak.

Het fundamentele van een doeltreffende vrede is de verzekering aan die mannen, die onze slagen leveren, dat, wanneer zij thuis komen, zij het land zullen aantreffen met een hechte economie en voldoende werkgelegenheid voor allen die werken willen. Ik ben er zeker van, dat de particuliere ondernemingen in staat zullen zijn het grootste deel van die betrekkingen te geven — en in de gevallen, waar dit niet gedaan kan worden, dat het Congres wetten zal aannemen, die werkgelegenheid zullen verschaffen. Er zijn nog altijd enkelen, die beweren, dat wij dit en andere eerlijke redelijke doeleinden in de na-oorlogse wereld niet zullen kunnen bewerkstelligen. Sprekende over deze beroeps-sceptici — deze mensen hebben weinig vertrouwen — komt bij mij een oud woord van onze taal op: „Beunhazen".

Het zijn deze beunhazen, die de waarheden van deze oorlog willen verdoezelen. Zij pogen het heden en de toekomst te verdoezelen en de heldere doeleinden en hoogstaande beginselen, waarvoor de vrije wereld de belofte van een overduisterde overwinning stelt.

In Noord-Afrika hopen wij thans onze legers op — Britse, Franse en Noordamerikaanse — voor een der grootste slagen van deze oorlog. De bedoeling van den vijand in de slag van Tunis is om ten koste van alles vast te houden aan het laatste stukje van Afrika, om ons te beletten de toegang te verkrijgen tot de doorgang, die leidt naar het door de nazies onderworpen Europa.

Ons voornaamste doel in de slag van Tunis is om onze vijanden de zee in te drijven. Het 1e Britse leger in deze slag staat onder het bevel van Generaal Anderson en omvat vele veteranen van Vlaanderen en Duinkerken. Deze mannen hebben een appeltje te schillen met de nazies. Het 8e Britse leger staat onder het commando van Generaal Montgomery en heeft tot zijn eeuwige roem, dat het een verpletterende nederlaag heeft toegebracht aan Maarschalk Rommels leger en een historische triomfantelijke achtervolging heeft uitgevoerd over een afstand van 2400 kilometer van de eens triomfantelijke nazie- en fascistische strijdkrachten.

De vijand in Tunis zal uit het Zuiden worden aangevallen door dit grote 8e leger en door de Franse strijdkrachten, die een opmerkelijke tocht achter de rug hebben door de Sahara-woestijn onder Generaal Leclerq, een der officieren van De Gaulle.

Uit het Westen zal de vijand worden aangevallen door de gecombineerde Britse en Noordamerikaanse strijdkrachten samen met de Franse troepen

onder het commando van Generaal Giraud.

Al deze strijdkrachten staan onder het bevel van Generaal Eisenhower. Ik heb vele uren in Casablanca doorgebracht met dezen jongen Generaal — een afstammeling der pioniers van Kansas. Ik weet welk een fijne moeilijke taak hij verricht heeft en hoe voorzichtig en vaardig hij de soldaten onder hem leidt. Ik wil u hedenavond zeggen en ook aan hem, dat wij elk vertrouwen in zijn leiderschap hebben. Grote lof werd toegezwaaid aan zijn qualiteiten als soldaat toen de Britse Regering door Mijnheer Churchill te Casablanca voorstelde om hem te benoemen tot Opperbevelhebber bij de grote Geallieerde operaties, die gaan beginnen.

Plaatsvervanger van Eisenhower is Generaal Alexander, een der grootste strijders van Groot Britannië. Alexander had het bevel over al de Britse strijdkrachten in het Midden-Oosten, met inbegrip van het 8e leger, dat de beslissende slag bij El Alamein won. Hij en Generaal Montgomery maakten de plannen voor dat gevecht en de ontzaggelijke opmars, die daarna volgde. Op het ogenblik, dat ik hedenavond tot u spreek, staat Alexander aan de rechterhand van Eisenhower om nieuwe militaire operaties te beramen. Deze belangrijke feiten tonen niet slechts een samenwerking, doch een actieve samenwerking tussen de Verenigde Landen. Laat onze vijanden terdege nota nemen van deze feiten. Onze soldaten in Tunis zijn goed geoefend en uitgerust, doch zij staan voor de eerste maal in werkelijke gevechten tegenover formidabele tegenstanders. Wij kunnen er absoluut zeker van zijn, dat zij zich dapper en goed zullen gedragen, gelijk de jonge Noordamerikanen onder Generaal Pershing, die de beste troepen van Duitsland dreven door het Argonne-woud en over de rivier Maas. De slag van Tunis zal ons duur te staan komen aan manschappen. Wij moeten het feit aanvaarden met kalmte en dapperheid, gelijk onze mannen dat op het slagveld zelf doen. De vijand heeft grote strijdkrachten en krachtige stellingen. Zijn voorraadlinies zijn onderhouden tegen een dure prijs, doch Hitler heeft die prijs willen betalen want hij kent de gevolgen van een Geallieerde overwinning in Tunis. De gevolgen zullen een feitelijke invasie van het Europese vasteland betekenen.

Wij verheulen onze bedoelingen niet om deze invasies te doen. De druk op Duitsland en Italië zal voortdurend worden vergroot. De verbazingwekkende Russische legers in het Oosten hebben overdonderende slagen toegebracht: wij moeten dat eveneens doen in het Westen. De vijand moet getroffen en hard getroffen worden uit zovele richtingen, zodat hij nooit zal weten waar zijn boeg en waar zijn achtersteven liggen.

Ons is duidelijk gemaakt te Casablanca, dat alle Fransen buiten Frankrijk zich verenigen in een groot allesoverheersend doel: de volledige bevrijding van Frankrijk en alle Fransen, die lijden onder het nazie-juk. Naar gelang elke dag voorbij gaat, verenigt de geest van onzelfzuchtigheid steeds meer alle Fransen, die de kans hebben te strijden voor de bevrijding.

Er moet nergens twijfel over bestaan dat het onveranderlijke doel van de Verenigde Landen is om aan de overwonnen volken hun heilige rechten terug te geven. De Franse souvereiniteit rust bij het volk van Frankrijk. De uiting daarvan is tijdelijk gesmoord door de Duitse bezetting. Zodra de zegevierende legers van de Verenigde Landen den gemeenschappelijken vijand hebben verdreven, zullen de Fransen worden vertegenwoordigd door een Regering van hun eigen keuze.

Het zal een vrije keuze zijn in elke zin van het woord. Geen enkel land ter wereld, dat vrij is om een keuze te doen, zal zich stellen onder een fascistische Regeringsvorm of een nazie-Regeringsvorm of een vorm als de Japanse Regering van Krijgsheren.

De wereld kan ervan verzekerd zijn, dat deze totale oorlog — dit offeren van mensenlevens over de gehele aardbol — niet wordt gevoerd met de bedoeling of zelfs met het minst idee om Quislings en Lavals ergens ter wereld aan de macht te helpen.

De beslissingen, welke getroffen werden en de feitelijke plannen, die te Casablanca werden gemaakt, waren niet beperkt tot een bepaald krijgsgebied of een bepaald werelddeel of oceaan of zee. **Voordat dit jaar voorbij is, zullen zij aan de wereld bekend gemaakt worden — niet in woorden maar in daden — dat de conferentie te Casablanca veel nieuws heeft voortgebracht; en het zal slecht nieuws zijn voor de Duitsers, Italianen en Japanners.** Wij hebben de laatste tijd een lange, harde strijd in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan voltooid en opmerkelijke winsten geboekt. Die strijd begon in de zomer van het vorig jaar op de Salomonseilanden en Nieuw Guinea.

Hij heeft onze supérieure macht getoond in vliegtuigen en — wat het belangrijkste is — in gevechtsqualiteiten van de individuele soldaten en matrozen.

De Noordamerikaanse strijdkrachten in het Zuidwestelijk deel van de Stille Oceaan ontvangen machtige hulp van Australië, Nieuw Zeeland en ook rechtstreeks van de Britten zelf. **Wij zijn niet van plan tijd te verbreuzelen om de Japanners uiteindelijk te verslaan slechts door ons een weg te banen van eiland tot eiland over de grote afstanden van de Stille Oceaan. Een grote en beslissende strijd tegen de Japanners zal ondernomen worden om den indringer van het Chinese grondgebied te verdrijven. Belangrijke gevechten zullen paats vinden in de luchten boven China — en boven Japan zelf.** De besprekingen van Casablanca zijn voortgezet in Tsjungking met Generalissimo Tsjang Kai Sjek door Generaal Arnold en hebben definitieve plannen voor offensieve operaties tot resultaat gehad. Er zijn vele wegen, die recht naar Tokio leiden. Wij zullen geen ervan vermijden. In een poging de onvermijdelijke ondergang af te wenden passen de propagandisten van de as al hun oude trucjes toe teneinde de Verenigde Landen te verdelen. Zij willen doen voorkomen, dat als wij de oorlog winnen, Rusland, Engeland, China en de Verenigde Staten onderling zullen vechten als kat en hond. Dit is hun laatste poging om het ene land tegen het andere op te hitsen in een vergeefse hoop, dat zij dan afzonderlijk met ons af kunnen rekenen of dat sommige onzer zo dom zullen zijn tot een „regeling" te komen ten koste van onze Geallieerden. In antwoord op deze wanhopige pogingen antwoorden wij, dat de enige voorwaarde waarop wij met de Regeringen van de as of met enige fractie daarvan zullen onderhandelen, die is, welke te Casablanca werd vastgesteld: „de onvoorwaardelijke overgave". In onze onverzoenlijke politiek willen wij geen kwaad doen aan het gewone volk van de aslanden.

Doch wij zijn van plan straf en vergelding op te leggen aan hun schuldige barbaarse leiders.

Gij kunt er zeker van zijn, dat, ingeval Japan de eerste der asgenoten zij, die valt, al de inspanningen en hulpbronnen van al de Verenigde Landen zullen worden geconcentreerd op de taak om Duitsland te vermorzelen. En aan de andere kant behoeft men er niet aan te twijfelen, dat, indien Duitsland wordt overwonnen vóór Japan, alle hulpbronnen en manschappen van het Britse Imperium natuurlijk zullen worden gevoegd bij die van China en van ons in de uiteindelijke aanval op Japan.

Ik heb aan den Britsen Premier gezegd, dat geen formele verklaring of overeenkomst langs deze lijnen nodig is, dat het Noordamerikaanse volk het woord aanvaardt van den groten Engelsen heer — en het is duidelijk, dat wij allen volkomen vastberaden zijn om de machten van het barbarisme in Azië, Europa en Afrika te vernietigen. In andere woorden — onze politiek ten opzichte van onze Japanse vijanden is precies dezelfde als ten opzichte van onze nazie-vijanden; het is een politiek om hard te vechten op alle fronten en de oorlog zo spoedig mogelijk als wij kunnen te beëindigen met een onvoorwaardelijke overgave van de as. Heden is het de jaardag van een groten eenvoudigen Noordamerikaan. De levende herinnering aan Abraham Lincoln wordt thans geëerd en gekoesterd door geheel ons volk waar men zich ook bevindt en door de mannen, vrouwen en kinderen in het gehele Britse Gemenebest, de Sovjet-Unie, de Republiek van China en in elk land ter aarde waar mensen de vrijheid beminnen en er hun leven voor willen geven.

President Lincoln zeide in 1862: „Medeburgers. Wij kunnen de geschiedenis niet ontsnappen. Wij, van dit Congres en dit Bestuur, zullen worden herinnerd niettegenstaande onszelven. Geen persoonlijke betekenis of nietigheid kan een of ander onzer sparen. De vuurproef, die wij doorstaan, zal ons verlichten — in eer of oneer tot de laatste generatie".

Heden is het tachtig jaar geleden, dat Lincoln de rede hield. De branden van de oorlog woeden over de gehele horizon van het mensdom: van Charkov tot Kunming, van de Middellandse Zee tot de Koraalzee, van Berlijn tot Tokio. Nogmaals: wij kunnen niet ontsnappen aan de geschiedenis. Wij hebben het grote vertrouwen, dat met de hulp van God, wij onze eer zullen ophouden. Wij hebben het vertrouwen, dat de toekomstige generaties zullen weten, dat hier in het midden van de twintigste eeuw er een tijd was, dat de mensen van goede wil een weg vonden om zich te verenigen, om te produceren, om te vechten en om de machten te vernietigen van onkunde, onverdraagzaamheid, slavernij en oorlog" (Washington, (AP) 12.2).

„Le jour de gloire arrivera!"

De Conferentie te Casablanca blijkt behalve de zuiver krijgskundige resultaten nog een ander enorm gevolg te hebben gehad. Het feit, dat Henri Honoré Giraud en Charles de Gaulle elkander hebben gevonden is van zulk een enorm belang, dat het na de val van Frankrijk in 1940 tot een van de grootste gebeurtenissen van de Westeuropese oorlogvoering gerekend moet worden. Met de genialiteit van een misdadiger heeft Duitsland indertijd Frankrijk in twee zones verdeeld, tussen welke het verkeer blijkens hier aangekomen vluchtelingen vrijwel niet te vestigen was. En het verdeelde Frankrijk was machteloos ...... naar het scheen. Want toen door een samenloop van omstandigheden ook de Onbezette Zone door den vijand bezet werd, smolt Frankrijk weer samen, en begon te herrijzen. „La France ne meurt jamais!" En met Frankrijks herrijzenis — nog in een beginstadium — begint de victorie. Alle eeuwen door is Frankrijk de macht geweest, die het evenwicht in Europa bewaarde. Het vocht de 100-jarige oorlog tegen de Plantagenets, toen die machtsuitbreiding zochten op het Europese vasteland — en het overwon. Het vocht een 300-jarige oorlog tegen Habsburg, een pijnlijke strijd, omdat Frankrijk de trouwste Dochter der Kerk genoemd werd en het Huis Habsburg de eeuwen door een van de meest katholieke vorstenhuizen der historie is geweest, maar een krijg die noodzakelijk was, omdat Habsburg de hegemonie zocht over Europa en zo het evenwicht dreigde te verstoren. De berichten der laatste dagen vervullen ons met goede hoop, dat ook dit maal weer Frankrijk zijn historische rol in de Europese samenleving zal hernemen.

Maar er is meer dat wij van Frankrijk verwachten. Frankrijks taak is niet slechts geweest het bewaren van het evenwicht in Europa. Van Frankrijk uit is de beschaving over Europa gegaan. Van Frankrijk uit is Europa gekerstend. Frankrijk heeft het eerst de strijd aangebonden met een ontaard absolutistisch regiem en de vrijheden van den mens geproclameerd. Frankrijks geest heeft Europa, en niet alleen dat, maar geheel de wereld geestelijk bevrucht. Wij zijn niet blind voor de zwarte plekken in Frankrijks historie, maar Frankrijk is steeds weer zichzelf geworden. Wij hebben, ook in de tijd van corruptie van de laatste decennium, ook in de tijd van vazalschap gedurende het laatste jaar, aan Frankrijk niet kunnen twijfelen. En hoe somber en dreigend het zwerk ook op dit ogenblik boven Frankrijk is, er is één machtige lichtstraal doorgedrongen.

Met meer vertrouwen ziet het Franse volk thans de toekomst tegemoet, omdat met weet, dat thans nog honderdduizenden Fransen — hoe verschillend van ras ook — de wapenen hebben opgenomen om de bevrijding van het Moederland te erlangen.

Geen honger, geen slavernij, geen verdrukking kan de geest van verzet breken, die diep in de boezem van elken Fransman nog levendig is en dikwijls een uitweg zoekt in sabotage en daden van actieve weerstand.

Generaal Henri Honoré Giraud, de Leider van de nieuwe strijdkrachten, die zich aan de Geallieerde zijde geschaard hebben, heeft te Casablanca in een toespraak van slechts twee minuten nieuwe hoop gegeven aan het bezette Frankrijk.

„A bientôt", zeide Giraud. Het zal niet lang meer duren. Vertrouwt op de overwinning en weest verzekerd van Duitslands nederlaag.

En een dag later drong nog een andere stem tot het Franse volk door, de stem van Generaal Charles de Gaulle, Leider van tienduizenden Fransen, die nooit hebben willen toegeven, dat Frankrijk de strijd verloren had. Frankrijk had slechts een veldslag verloren, maar niet de oorlog. De laatste slag zou voor Frankrijk zijn en wie de laatste slag wint, die wint de oorlog.

Ook De Gaulle gaf meer hoop en verklaarde, dat „een nieuwe phase gaat beginnen", een phase waarin de uitslag zal komen en waarin Frankrijk zijn aandeel zal nemen.

Het is buiten twijfel, dat het Franse volk met grote spanning uitziet naar de woorden van deze twee Franse leiders: Giraud en De Gaulle. Want welke politieke geschillen nog mogen bestaan, als het erop aankomt het vaderland te bevrijden, kan men altijd rekenen op de steun van den Fransman. Welke weg hij ook volge, zijn einddoel is bijna altijd het vaderland van dienst te zijn. Want het gevoel van vaderlandsliefde is diep geprent in den Fransman, van zijn jeugd af. Het heeft zelfs dieper ingegrepen in zijn leven dan dit bij de Duitsers het geval is.

Doch daarom mogen wij de Fransen niet vergelijken met de nationaal-socialisten van Duitsland. Wij mogen hen niet beoordelen naar de enkele lafaards wier daden Frankrijk jammer genoeg dieper hebben doen zinken in het verlies. Neen, wij moeten Frankrijk zien in een man als Giraud, die herhaaldelijk aan de Duitse greep wist te ontkomen om tenslotte de wapenen weer op te nemen voor zijn land.

Wij moeten Frankrijk zien in de De Gaulle, die sedert de wapenstilstand te Compiègne in 1940 tegen alles in zijn landgenoten is voorgegaan onder de banier met het Kruis van Lotharingen.

Wij moeten Frankrijk zien in de mannen, die hun schepen te Toulon vernietigden en hun leven op het spel zetten om te voorkomen, dat de vijand die schepen in handen zou krijgen, en de boeien van Frankrijk hierdoor nog vaster zou aanschroeven.

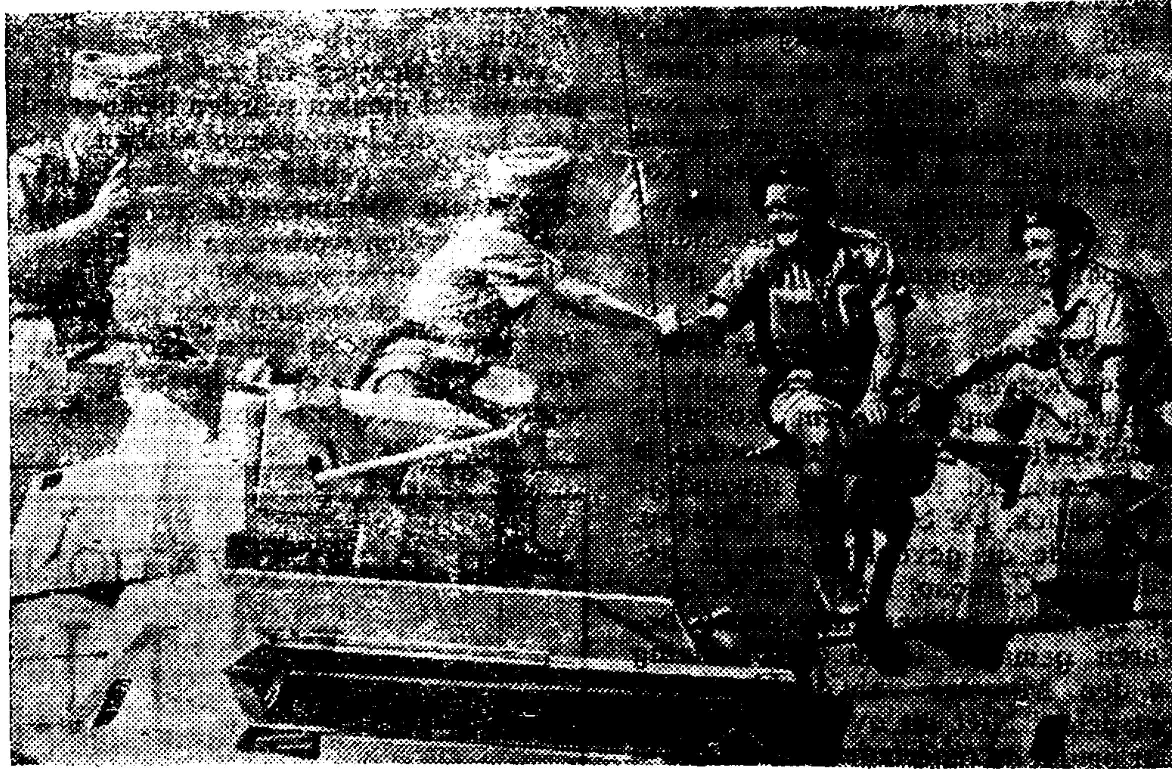
Wij moeten tenslotte Frankrijk zien in de mannen, die, hoewel slecht bewapend nog, in Tunis tegen den vijand te velde trekken „met vastberadenheid en een brandende geest", gelijk Giraud zeide. Waar blijven de wapenleveranties van Oom Sam aan Frankrijk?

Het zijn deze mannen, die Frankrijk zullen doen herrijzen en het de democratie geven, zonder welke het Franse volk niet gelukkig kan leven. Want dat Frankrijk tijdelijk ten val kwam, was slechts te wijten aan de verwording en bederf van zijn democratie. Frankrijk viel niet door gebrek aan moed, maar door gebrek aan leiderschap. Zijn leiders ontbrak het aan moed om de druk te weerstaan van hen, die het Franse volk wensten te misbruiken. Zij bezaten geen vertrouwen in de onveranderlijke welgezindheid hunner landgenoten. Zij hadden het geloof in de democratie verloren.

Het is een lange en aangrijpende geschiedenis en zij is slechts dienstig nu als een les. Gedurende de jaren vóór de oorlog was de meerderheid in Frankrijk een coalitiepartij, waarin de communisten veel macht bezaten. Dit element was vijandig aan al wat vrijheid wenste, het streefde ijverig naar een dictatorschap van het proletariaat, het werkte aan een systematische uitroeïng van al zijn tegenstanders — en het deed geen poging om deze doelstelling te bemantelen. Het was de botsing van deze uiterst „linksen" met de uiterst „rechtsen", die welhaast direct leidde tot de val van de Franse democratie. Wanneer de meerderheid zich opmaakt om de minderheid te vernietigen — wanneer zij er zich toe zet de hoofden te breken — dan is het gedaan met de democratie.

De geschiedenis heeft zelden een harder les uitgedeeld, maar nooit is een les gegeven aan harten, die haar beter verstaan hebben. Wanneer, ter andere, Frankrijk geleerd heeft, dat er geen vrijheid zonder veiligheid is, geen veiligheid zonder nationale eenheid, geen eenheid zonder een diep wederzijds vertrouwen in de landslieden onderling, dan heeft Frankrijk — en tot welk een prijs — de wereld gered van nacht en slavernij.

„Allons enfants de la Patrie, le jour de gloire arrivera!"

FRANSEN EN BRITTEN NAAR HETZELFDE DOEL.

Curaçao stelle thans geen eisen, diene slechts, wenst Dr. Da Costa Gomez in zijn afscheidsrede.

„Geen Koloniale Politiek, maar Inwendige Staatspolitiek ook voor de Gebiedsdelen Aruba, Curaçao, enz."

„Geen Minister van Koloniën, maar van Overzeese Staatsdelen".

Geen Overheidscultuur maar Verlossing uit Isolement.

Statenvoorzitter eist waardering van de Europese Nederlanders voor de niet-Europese Staatsdelen als grondslag voor Imperium.

John Horris Sprockel noemt Gomez' vertrek Historische Gebeurtenis.

Hierin belemmerd door de papiernood konden wij Donderdag niet het volledige verslag geven van de Statenvergadering van Woensdagavond, waarin Dr. M. F. da Costa Gomez afscheid genomen heeft, alvorens zijn functie in Londen te gaan aanvaarden. Hieronder volgen thans de afscheidswoorden van den Meester-Doctor en de groet van de Statenvoorzitter.

* * *

Van de aanvang van de oorlog af — aldus Dr. da Costa Gomez — hebben de Staten van Curaçao bij hun arbeid in de bittere uren der beproeving op sprekende wijze uiting gegeven van hun gevoelens van diepe aanhankelijkheid aan het grote Vaderland, en eigen grondgebied. Géén wanklanken zijn gehoord en aan de moederlandse regering geen enkele eis gesteld, geen enkel recht bedongen.

Want wij begrijpen hier, dat wij Curaçao het beste dienen, wanneer wij als goede burgers van een groter Vaderland [illegible] grootst mogelijke steun geven, waartoe wij in staat zijn.

Dat Curaçao staatkundige wensen heeft, waarvan het de vervulling met grote spanning verbeidt, is bij de moederlandse wettige regering bekend. Dat Curaçao een nieuwe inwendige ordening verlangt, is ook bekend. Dat het noodzakelijk is in de toevallig gegroeide, historische sociale en economische verhoudingen, ordening te brengen, nieuwe grondslagen te zoeken voor deze verhoudingen en beveiliging voor de grote groepen der bevolking, met het oog op de thans beperkte en onzekere bronnen van welvaart, is even duidelijk als die andere behoefte tot het scheppen van kleinere industrieën, begunstiging van de handel, om onze afhankelijkheid van een grote, allesbeheersende industrie te verminderen, opdat als eenmaal de dag zal aanbreken, dat de huidige welvaartsbron zal zijn opgedroogd, Curaçao de ellende, die het gevolg zal zijn van die ramp, kan overleven.

Curaçao heeft vele wensen, heeft vele behoeften, heeft vele noden. Hedenavond zal ik bij dit afscheidswoord deze wensen, behoeften en noden niet bespreken, doch slechts in herinnering brengen.

Ik wil hedenavond slechts mijn dank uitspreken voor alles wat het Bestuur van Curaçao gedaan heeft, om aan de verlangens van het Curaçaose volk naar meer zeggenschap te voldoen. Ik ben dankbaar voor de belofte van staatkundige hervormingen, waarbij aan Curaçao een belangrijke plaats in de Nederlandse volksgemeenschap zal worden geschonken; voor de belofte ener inwendige Bestuurshervorming, die ter voorbereiding aan de Commissie voor Staatkundige aangelegenheden is toevertrouwd. Ik twijfel er niet aan, dat het Bestuur spoedig tegemoet zal komen aan de rechtvaardige verlangens naar zelfwerkzaamheid, waarvoor het zoveel begrip toont.

De politieke ontwikkeling van dit staatsdeel heeft grote vorderingen ge- [illegible] raçao en Aruba is versterkt. Wanneer straks de zelfstandige gemeenschappen in het leven zijn geroepen en de staatkundige inwendige ordening van Curaçao zich heeft voltrokken, zal Curaçao als [illegible] van het Koninkrijk [illegible] hebben gegeven aan de verlangens van Hare Majesteit Koningin Wilhelmina, die de nieuwe koers van de Nederlandse inwendige staatspolitiek eigenhandig heeft getekend.

De volkomen verouderde gedachte van een koloniale politiek en ook de volkomen verouderde term „koloniale politiek", dient veranderd te worden, is reeds veranderd, in die van inwendige staatspolitiek. De Staten van Curaçao, vertolkende de gevoelens van de gebiedsdelen Curaçao, Aruba en de overige eilanden, hebben [illegible] bezworen [illegible] van den Minister van de [illegible] staatsdelen. Niet uit ov[illegible] maar omdat de regerings[illegible] overeenstemming moet zijn met de nieuwe koers, het nieuwe tijdperk in ons staatsbestaan. Het nationale sentiment, waarover Noto Soeroto zo roerend spreekt, is een kostbaar element voor ons staatsleven. Het is nauw verbonden aan het gezonde nationalisme, waarvan hij zegt, dat het is „het zedelijk recht van een volksgemeenschap tot zelfhandhaving en zelfontplooiing, binnen de grenzen door de rede gesteld, met betrekking tot algemene menselijke belangen."

„De pax Neerlandica", zegt hij, „die een vrede tussen alle bevolkingsgroepen bedoelt te stichten, zal dat pas kunnen bereiken, wanneer men inziet, dat men met techniek en economie wel mensenlevens kan beheersen, maar geen menselijke sentimenten kan leiden."

Laat niemand, vooral niet onze Rijksgenoot, met minachting over dit nationale sentiment spreken!

Mijnheer de Voorzitter. De heroriëntatie in de overzeese staatspolitiek, waarover ik enkele jaren geleden gesproken heb, is waarheid geworden. De heroriëntering van de inwendige Bestuurspolitiek van dit staatsdeel, meer dan ooit noodzakelijk, kan niet achterwege blijven, hoe groot de moeilijkheden, waarvoor het Curaçaose Bestuur zich geplaatst ziet, ook mogen zijn. De bevolkingspolitiek, waarvoor de Staten zich uitgesproken hebben, die ook ten grondslag ligt aan het wezen van ons Bestuur en van elke sociale en democratische regering, moet krachtig ter hand genomen worden.

Deze bevolkingspolitiek zal in de eerste jaren een grote diepe inwendige ontwikkelingspolitiek moeten zijn. Ontwikkeling van de brede massa's der bevolking, ontwikkeling van onder af, om de Curaçaose bevolking sterk te maken in de grote moeilijkheden der moderne samenleving. Het onderwijs is een der voornaamste middelen daartoe, het is de deur van de cultuurkamer, maar daarnaast en daarbij dienen alle middelen te worden gebruikt, alle krachten ingespannen, om voor de brede lagen der bevolking de deuren van een hoger cultuurleven te openen; om, zoals pater Möhlmann vandaag [„Dagblad Amigoe di Curaçao van 10 Februari 1943] schreef, hun fantasie, hun scheppend vermogen, hun wilskracht, hun persoonlijke en maatschappelijke deugden te ontwikkelen.

Het verheugt mij, Mijnheer de Voorzitter, dat uit onze samenleving stemmen opgaan van gezaghebbende en welwillende personen, die hier te lande een nieuwe koers willen inslaan. Het feit, dat van die zijde, een zo scherpe, ik zou bijna zeggen, vernietigende, critiek over ons onderwijs wordt gepubliceerd, stemt tot nadenken en moet een aansporing te meer zijn, om dit belangrijke onderwerp ernstig in studie te nemen.

Het Bestuur van Curaçao, dat zich kenmerkt door actieve belangstelling, voor wat in onze samenleving, groeit, zal moeten helpen de behoefte aan diepere ontwikkeling te bevredigen. Wij willen volstrekt niet aandringen [illegible] maar op coördinatie, steun in elke vorm, en aanmoediging aller streven, om ons uit onze cultuur-isolatie te bevrijden.

Welke richting wij zullen moeten uitgaan, zal moeten worden bestudeerd door hen, die hun sporen hebben verdiend op het gebied van de beschavingsarbeid. Wanneer de Staten hiertoe mede willen werken en ik weet, dat zij hiertoe onvoorwaardelijk mede willen werken, zal eerlang voor de bevolking van Curaçao een nieuw tijdperk worden ingeluid, een tijdperk van een betere samenleving. Voor deze plannen vraag ik de meest krachtige steun van het Bestuur, de instelling van een afzonderlijke afdeling van Bestuur voor volksontwikkeling. Deze afdeling ondergebracht bij het departement van onderwijs, volksopvoeding en volksontwikkeling zal tot taak hebben de wijze, waarop steun zal worden gegeven, de richting, waarin de volksontwikkeling zal worden geleid, de beschikbaarstelling der middelen en alle andere onderwerpen, die daarmede samenhangen, voorshands te bestuderen, en de coördinatie zoveel mogelijk te bevorderen.

Als onderdeel van de bevolkingspolitiek, zullen de problemen van volkshuisvesting, verkeer en zonodig hergroepering van de bevolking van de buitendistricten ter bevordering van de vorming van dorpsgemeenschappen in alle gevallen, waar zulks mogelijk is, speciaal bij de uitgifte van vruchtbare gronden, ernstig moeten worden bestudeerd. Willen wij de ontwikkeling van de bevolking van de buitendistricten bespoedigen, dan moet ter besparing van arbeid en kapitaal de bevolking buiten meer gecentraliseerd worden. Tot nog toe is daar weinig aandacht aan geschonken.

Mijnheer de Voorzitter. Dit zijn slechts enkele gedachten, die ik niet meer kan uitwerken, maar die de noodzakelijkheid van coördinatie doen gevoelen, de noodzakelijkheid van ernstige sociaal-economische studie, de noodzakelijkheid van groots opgezette ontwikkelingspolitiek.

Ik begrijp mijn onvolledigheid, die gij wel wilt verontschuldigen; ik begrijp, dat vele weerstanden overwonnen moeten worden, maar ik heb vertrouwen in ons Bestuur, dat zeker die weerstanden met de hulp van uw Staten, van de grote industrie en vooral der geestelijkheid, zal overwinnen in het belang der geestelijke verrijking [illegible] volk van Curaçao.

En thans Mijnheer de Voorzitter, zou ik gaarne, voordat U de vergadering sluit, U en mijn medeleden willen dank zeggen voor de aangename wijze, waarop ik onder Uw voorzitterschap met U en met hen heb mogen werken.

Moge Gods Zegen rusten op de gemeenschappelijke arbeid van Uw college en den Landvoogd, opdat zij rijke vruchten moge voortbrengen voor Curaçao. Uw werkzaamheden zal ik met belangstelling volgen. Wees ervan verzekerd, dat ik haar welslagen zal bevorderen, voorzover ik daartoe in staat zal zijn.

Hier of elders, ik zal het steeds als een groot voorrecht beschouwen Curaçao en Nederland te dienen".

De Voorzitter der Staten, John Horris Sprockel, beantwoordde de rede des Meesters-Doctors als volgt:

De dag nadert, waarop gij via de Verenigde Staten van Noord-Amerika naar Londen zult vertrekken in Uw qualiteit van lid van de Biezondere Raad van Advies van de Hoge Nederlandse Regering. Alvorens U daarheen op reis te begeven hebt gij vandaag in deze laatste vergadering van de Staten van Curaçao die gij bijwoont. U tot Uw mede-Statenleden gewend met woorden van aanmoediging, van aansporing op de ingeslagen weg voort te gaan. U hebt schone wensen geuit aan het adres der Staten, waarvoor ik U dank zeg. Gij hebt voor ons willen uitstippelen de weg die leidt naar de veelbelovende toekomst van Curaçao, zoals gij die ziet. Ik mag geredelijk aannemen, dat gij van „wat komen zal" voor Curaçao U een duidelijke, heldere voorstelling hebt geschapen, gij doctor, door Uw studie kennende „het verleden" van Curaçao, gij, die op politiek en staatkundig gebied in niet geringe mate hebt bijgedragen „het heden" op te bouwen. Wij hebben ervaren in jarenlange samenwerking met U, dat dit werk U biezonder ligt en dat wel door Uwe grote capaciteiten en door Uw grote liefde voor Curaçao in het biezonder, voor Nederland en de Nederlandse zaak met al haar aspecten in het algemeen. Met Uw omvangrijke geest nauwkeurig kennisnemende van de wisselende situaties op het wereldtafereel, hieldt gij het oog gevestigd op het brede raam van het Nederlandse Imperium, zocht gij binnen dat raam Curaçao de plaats te geven die het toekomt. Doctor, gij gaat Curaçao en de Staten voor een tijd verlaten, om in breder verband dat werk voort te zetten. Dat het scheiden U hard valt, dat getuigen Uw woorden. Diezelfde woorden zijn ons een bewijs, dat Uw liefde verpand is aan het werk in dit Statencollege. De Statenleden zullen Uw woorden ter harte nemen.

Dr. Da Costa Gomez, gij gaat.

Dit gaan van een Curaçaoënaar naar Londen als lid van de Biezondere Raad van Advies, is voor Curaçao een historische gebeurtenis.

Wij hebben het herhaalde malen meegemaakt, dat overeenkomstig de voorschriften, wetsontwerpen en ontwerpen Koninklijke besluiten, die dit Staatsdeel betreffen, den Staten van Curaçao om advies worden gezonden. Het is echter nu de eerste maal in de geschiedenis, dat van Curaçao uit iemand naar de Hoge Regering toe gaat om advies te geven over zaken het Koninkrijk in zijn geheel betreffende. Het is in werkelijkheid de eerste daad van medezeggingschap van dit Staatsdeel. Al is het nog maar slechts één stem van een der besten onzer in een adviserend college van 15 leden, het is toch wel der moeite waard dit, zij het zeer klein, begin te markeren.

Ik acht de tegenwoordigheid van Dr. Da Costa Gomez bij de Nederlandse Regering in Londen van zeer grote betekenis, en dat niet in de eerste plaats om die ene adviserende stem, waarschijnlijk zeer zeldzaam uitgebracht. Het is naar mijn inzicht van groot belang, dat er vooraanstaande Indonesiërs, Surinamers en Curaçaoënaars bij de Regering in Londen vertoeven, waar dan tenminste in dat voornaamste centrum in onderlinge omgang en overleg van leidinggevende personen de eenheid worde voorbereid voor een hechter Nederlands Imperium na de oorlog. Naast het bezoek van regeringspersonen van uit Londen aan de staatsdelen is dit ook een zeer voorname schakel.

Mijne Heren, bij gelegenheid, dat een commissie uit de Staten contact hield met ons Bestuur, sprak onze hoogste magistraat merkwaardige woorden, die ongeveer op het volgende neerkwamen. „De heren bedenken nu wel: Hare Majesteit onze geëerbiedigde Koningin moge prachtige toezeggingen doen omtrent hervormingen op staatkundig gebied na de oorlog, maar Curaçao en de andere staatsdelen zullen er in de eerste plaats het hunne toe moeten doen". Met andere woorden: Zij moeten tonen, rijp te zijn voor de toegezegde hervormingen.

Mijne Heren, dat is waar. Maar hiertegenover staat een andere waarheid. Een krachtig Nederlands Imperium is het ideaal van iederen rechtgeaarden Nederlander, Europees en niet Europees. Ik vraag me echter af: Zijn alle Europese Nederlanders, zijn ten minste de meesten hunner zich bewust, dat een Nederlands Imperium van gelijkgerechtigde Staatsdelen ook van hen iets eist: een naar best vermogen leren kennen en waarderen van de niet Europese Staatsdelen. Wil het Nederlands Imperium een eenheid zijn, dan is dit een vereiste. Het wil mij voorkomen, dat deze eis in de eerste plaats bereikt moet worden en ook bereikbaar is, in regeringskringen. De Staten hebben er indertijd via het Curaçaos Bestuur op aangedrongen, om meer personen uit Curaçao te benoemen in de Biezondere Raad van Advies. Het kon niet, vanwege de verhouding tot de andere staatsdelen zoals het heette. Wij betreurden dit. Moge men in Londen het belang er van gaan inzien, dat de niet-Europese Staatsdelen goed vertegenwoordigd zijn, bij de Regering.

Dr. Da Costa Gomez, aan U o.m. de taak, om in het belang van de Nederlandse zaak, deze gedachte in Londen ingang te doen vinden; staatkundige hervormingen zullen goed zijn indien de geest er voor rijp is, wederzijds.

Dr. Da Costa Gomez, uit de woorden door mij gesproken zou men wellicht afleiden, dat Uw vertrek naar Londen door ons met vreugde tegemoet wordt gezien. Toch is dit niet in alle opzichten het geval.

Wij weten, dat het goed is, dat gij gaat, doch van de andere kant zien wij U node vertrekken. Uw vertrek betekent immers een zwaar verlies voor de Staten. Wij moeten ons daar echter bij neerleggen, en dit kunnen wij des te gereder doen, omdat wij ons met de hoop vleien dat Uw afwezigheid tijdelijk zal zijn.

Dr. Da Costa Gomez, namens de Staten wens ik U toe een goede reis, een aangenaam en prettig verblijf in Londen en een gezellige werkkring, waarin gij veel moge bereiken. Moge dat werk U voldoening schenken en onder Gods onmisbare zegen uitvallen ten voordele van het Koninkrijk en speciaal van Curaçao. Onze beste wensen vergezellen U. Onze gedachten zullen dikwijls bij U zijn. Doctor, goede reis en tot wederziens.

NEDERLAND

HET JAPANSE VERVOER.

De Nederlandse Minister van Koloniën Dr. Hubertus Johannes van Mook heeft in een vraaggesprek voor de radio gesproken over het belang van het aanvallen van Japanse transporten in de Stille Oceaan.

„Wij moeten het zwakke punt van Japan treffen: dat is zijn transport", aldus de Minister.

„Japan heeft steeds meer schepen nodig voor de invoer van grondstoffen uit Zuid-Oost Azië en voor het vervoeren van troepen, wapens en munitie over dezelfde routes naar het uitgestrekte gevechtsterrein. Een oorlog tegen Japans voorziening zal het doeltreffendste zijn, wanneer hij de Japanse schepen treft en aldus de Japanse nederlaag dichter bij brengen. Het gaat er om deze oorlog zo te voeren, dat het verlies aan scheepstonnage, dat Japan te lijden zal hebben, het totaal aan tonnage van nieuwe schepen overtreft. Japan bezat bij het uitbreken van de oorlog zes tot zeven millioen ton. Het zou nu meer dan een millioen verloren hebben, een zevende van zijn geheel tonnage. Dit is goed nieuws."

De Minister prees „het dappere onderdeel uit Australië, dat met ons tegen de Japanse invallers op Nederlands Timor vocht. Hij waarschuwde ervoor, „dat er nu maar weinig gestreden wordt en dat Japan in staat is zijn terreinwinst te exploiteren."

„Tot nu toe", zeide Dr. H. J. van Mook, „heeft Japan gelegenheid gehad te boren op de buitgemaakte olievelden in Nederlands Indië, Brits Borneo en Borneo. Elke maand weer, dat Japan dit ongestoorde bezit geniet, is een maand meer, waarin het de productie van dit essentiële oorlogsmateriaal kan vergroten."

Aan dit vraaggesprek ging vooraf een dramatisering van de Australische guerrilla-gevechten op Timor. Tot slot zond een Australische omroeper de volgende boodschap uit: „X92, het algemeen hoofdkwartier uit Australië spreekt u toe. Dank voor het gezonden materiaal. Zeg den Nederlanders, dat wij op Timor stand houden te hunnen behoeve en dat wij de Japs doden in een verhouding, die 175 tegen 1 nog overtreft."

DE N.S.B.-ERS.

Het Sovjet telegraafagentschap bericht uit Stockholm, dat leden der N.S.B. in Nederland in groten getale worden opgeroepen om Duitse troepen, die naar het Russische front gezonden worden te vervangen. Het Duits garnizoen in Den Helder is vrijwel geheel door een troep N.S.B.'ers vervangen. Ongeveer dertig N.S.B.'ers, die van het garnizoen te Utrecht deel uit maakten, zijn gedeserteerd.

GEVOLGEN VAN ZETELVERPLAATSING.

De N.V. Rembours en Industrie Bank heeft een proces gewonnen, dat zij gevoerd heeft tegen de Guaranty Trust Company te New York en dit liep over een bedrag van $ 1.661.452, door deze vennootschap gedeponeerd bij de Guaranty Trust voor de invasie van Nederland.

De N.V. Rembours en Industrie Bank verplaatste haar zetel in December 1940 naar Curaçao en haar vertegenwoordiging te New York eiste later het tegoed van de bank in deposito bij de Guaranty Trust op. De Guaranty Trust evenwel weigerde deze zetelverplaatsing te erkennen en evenmin, dat de New Yorkse vertegenwoordigers enige zeggenschap zouden hebben over deze gelden, zich op het standpunt stellende, dat de Vennootschap in door Duitsland bezet gebied gevestigd was en gezien de beschikkingen van de Noordamerikaanse Regering ten aanzien van bevroren fondsen uit bezette gebieden. Het lid van het Noordamerikaanse hooggerechtshof, de Heer A. Levy, heeft thans uitspraak gedaan en de Nederlandse vennootschap in het gelijk gesteld.

MUSSERT AAN HET WOORD.

De gemachtigden in de nieuwe „Secretarie van Staat" hebben ten overstaan van Anton A. Musert de eed in het Willem de Zwijgerhuis in Den Haag afgelegd, zo deelt radio Hilversum mede. Vooraanstaande leden der N.S.B. waren hierbij aanwezig. Anton Mussert herdacht generaal Hendrik A. Seyffardt die — volgens zijn zeggen — als slachtoffer van zijn plicht gevallen is. De „leider" herdacht ook de Nederlandse soldaten, die „in de heldhaftige strijd van Stalingrad" gevallen zijn.

NEDERLANDS ZIEKENHUIS IN NEW YORK.

De Heer Gips van de Holland—Amerika-lijn te New York heeft medegedeeld, dat een ziekenhuis voor Nederlandse zeelieden op 1 Maart as. geopend zal worden in het gebouw van de Nederlandse Scheepvaartcommissie. Het ziekenhuis, dat bijna klaar is, bestaat uit 14 kamers. Het is van de modernste installaties voorzien ook voor tropische ziekten.

Er kunnen honderd gevallen per dag behandeld worden en er is een afdeling aan verbonden, die belast is met het toezicht van de medische verzorging aan boord van de schepen.

Aan het hoofd van de medische staf staat de directeur van de medische dienst van de Nederlandse Scheepvaart missie, Dr. F. E. van der Gergten, die geassisteerd zal worden door Dr. R. Haasman en Dr. S. Falk.

NIEUWTJES, DIE ONS INTERESSEREN.

— Arthur Seyss Inquart, Generaal Christiansen, Anton Mussert e.a. woonden de begrafenis van Seyffardt bij. Eerst stond de kist op het Haagse Binnenhof opgesteld en trokken N.S.B.-ers daarlangs.

— Het onderwijs in het Hebreeuws op de gymnasia is op last der Duitsers afgeschaft.

— Drie Nederlanders zijn uit een Duits kamp te Erich in Drente ontsnapt. De politie verzoekt hun opsporing. Een hunner heet G. J. Pol.

— Rijwielbanden worden op de zwarte markt verhandeld voor *f* 100,— per stuk.

— Bij sommigen in Nederland is de nood zo hoog gestegen dat zij hun distributiekaarten belenen. De pers waarschuwt dat dit strafbaar is.

— De Duitse beperking van de Amsterdamse beurshandel, met name van Koninklijke en Nederlands Indische fondsen heeft speculatie doen ontstaan in Zuidamerikaanse mijn-papieren.

— Tot burgemeester van Leeuwarden is benoemd Dr. J. W. Schoenhart uit Bloemendaal; van Groningen P. F. Spannings uit Oldenbos; van Nijmegen oud-majoor M. van Lokhorst uit Den Haag.